13.2.2025
Laitila Antti

Talousvaliokunnalle

HE 208/2024 vp
Hallituksen esitys eduskunnalle luotonostajia ja luotonhallinnoijia koskevaksi lainsäädännöksi ja laiksi arvopaperimarkkinalain 7 luvun 5 §:n muuttamisesta

FA toivoo NPL-direktiivin täytäntöönpanosäännöksiin rajattuja tarkennuksia

- Finanssiala ry:llä (FA) ei ole huomautettavaa luotonhallinnoijista ja luotonostajista annetun direktiivin täytäntöönpanosäännösten suuriin linjoihin
- Kuluttajansuojalakiin ehdotettuja muutoksia olisi syytä selkeyttää alla esitetysti ja varata luotonantajille siirtymäaikaa tiedonantovelvollisuuksia koskevien muutosten edellyttämille tietojärjestelmätöille

1 NPL-direktiivin täytäntöönpanosäännösten lähtökohta on oikea

FA kannattaa kansallisesta lisäsääntelystä pidättäytymistä direktiivin täytäntöönpanosäännöksissä pääministeri Orpon hallitusohjelman mukaisesti. Asianajajien jättäminen direktiivin antaman liikkumavaran sallimalla tavalla soveltamisalan ulkopuolelle heidän suorittaessaan luotonhallinnointia osana ammattiaan on tarkoituksenmukaista.

2 Huomiot luottolaitostoiminnasta annetun lain 15 luvun muuttamista koskevaan lakiehdotukseen

NPL-direktiivissä ei ole otettu kantaa niihin hyvin yleisiin tilanteisiin, joissa luottolaitos toimii luotonantajasyndikaatin tai -klubin agenttina ja hoitaa luotonhallinnointia kaikkien luotonantajien yhteiseen lukuun. Luotonantajasyndikaattiin tai -klubiin voi toisinaan kuulua muunkin tyyppisiä luotonantajia kuin luottolaitoksia, kuten esimerkiksi eläkevakuutusyhtiöitä tai rahastoja. Alkuperäisinä luotonantajina olevat luottolaitokset, mukaan lukien agenttipankki, saattavat myös myydä osuuksiaan luotosta tällaisille tahoille. Tällöin agenttipankki toimii luotonhallinnoijana myös näiden ei-luottolaitosten lukuun. Jos tällainen luotto joudutaan kirjaamaan direktiivissä tarkoitetuksi järjestämättömäksi saamiseksi, tulisi täsmentää, että lain luoton hallinnointia koskevat säännökset eivät sovellu kollektiivisten luottojärjestelyjen agenttipankkiin, jos direktiivi tällaisen rajauksen mahdollistaa.

3 Huomiot kuluttajansuojalain 7 ja 7a lukujen muuttamista koskevasta lakiehdotuksesta

Kuluttajansuojalakiin NPL-direktiivikokonaisuuden täytäntöönpanemiseksi ehdotettuja muutoksia on osaltaan valmisteltu uuden kuluttajaluottodirektiivin ja kuluttajaoikeusdirektiivin etämyyntisäännösten täytäntöönpanoa valmistelevassa työryhmässä, jossa FA:lla oli edustaja. Työryhmän mietintö on parhaillaan lausuntokierroksella.

Kuluttajansuojalain 7 luvun 13 pykälään ehdotetulla muutoksella pantaisiin aikataulu- ja tarkoituksenmukaisuussyistä täytäntöön sekä NPL-direktiivipakettiin sisältyvät muutokset vanhaan, vuoden 2008 kulutusluottodirektiiviin että asuntoluottodirektiiviin. FA puoltaa tätä perusratkaisua.

Muutosehdotuksissa on melko tarkasti pitäydytty direktiivissä ilman kansallista lisäsääntelyä. Sekä NPL-direktiivikokonaisuuteen sisältyvissä muutoksissa että

uuden kuluttajaluottodirektiivin maksujoustosäännösten sanamuodossa painotetaan täytäntöönpanomenettelyä edeltäviä joustoja.

Täytäntöönpanomenettelyn eli ulosoton aikaisia joustomahdollisuuksia säännellään erikseen ulosottokaaressa, jossa joustojen käyttäminen riippuu yleensä viime kädessä ulosottomiehen harkinnasta. Kun ulosottomenettelyyn lisäksi parhaillaan valmistellaan myös näiden joustojen rakenteeseen vaikuttavia muutoksia, olisi perusteluissa tähdennettävä, että mahdolliset joustot kohdistetaan erityisesti täytäntöönpanoa edeltävään aikaan.

FA pitää tärkeänä perustelujen kirjausta siitä, ettei joustoja tarvitse ainakaan toistuvasti tarjota passiivisena pysyvälle kuluttajalle. Tämä näkökanta on omaksuttu myös uuden kuluttajaluottodirektiivin perusteluosassa.

Ehdotuksen mukaan kuluttajansuojalain 7 lukuun lisättäisiin uusi 23 a §, jossa säädettäisiin luottosopimuksen muuttamisesta annettavista tiedoista. Ei kuitenkaan ole yksiselitteistä, sovellettaisiinko säännöstä vain luotonantajan aloitteesta tehtäviin muutoksiin luottosuhteessa vai myös kuluttajan aloitteesta tehtäviin muutoksiin. Tarkoituksenmukaisinta olisi, että pykälässä tarkoitettu tiedonantovelvollisuus koskisi vain luotonantajan aloitteesta tehtäviä muutoksia. Esimerkiksi valituskeinoja koskevien tietojen antaminen lienee turhaa tilanteissa, joissa muutos luottosopimukseen tehdään kuluttajan aloitteesta tämän toiveiden mukaisesti.

Luottosopimuksen muuttamisesta annettuja tietoja koskevat muutokset edellyttävät luotonantajilta tietojärjestelmämuutoksia, joiden toteuttamiseen tarvitaan aikaa. Ainakin näiltä osin kuluttajansuojalakia koskevan lakiehdotuksen voimaantuloaikataulua olisikin syytä muuttaa niin, että luotonantajille varattaisiin muutosten tekemiseen riittävä, esimerkiksi kuuden kuukauden mittainen siirtymäaika lain vahvistamisesta lukien. Tämä olisi kohtuullista, sillä luotonantajilla ei ole ollut mahdollisuutta vaikuttaa direktiivikokonaisuuden täytäntöönpanoaikatauluun eikä järjestelmämuutoksia ole mielekästä toteuttaa ennen kuin täytäntöönpanosäännösten lopullinen sisältö on selvillä.

FINANSSIALA RY

Hannu Ijäs